

Elintarvikejätettä käsittelevä eurooppalainen kansalaispaneeli

2. istunto

20.1.2023–22.1.2023

#FoodWasteEU

1. Yleistä

Elintarvikejätettä käsittelevään eurooppalaiseen kansalaispaneeliin kuuluu 150 satunnaisesti valittua kansalaista, ja paneeli kokoontuu kolme kertaa. Ensimmäisessä istunnossa, joka pidettiin Brysselissä 16.–18. joulukuuta 2022, kansalaiset kehittivät ja kokosivat teemoittain yhteen erilaisia ruokahävikin ehkäisemiseen ja vähentämiseen tähtääviä lähestymistapoja, joita he pitivät hedelmällisimpinä tulevaisuudessa käytäviä jatkokeskusteluja varten. Istunnon jälkeen paneelin osaamiskomitea ryhmitteli näistä lähestymistavoista kolme aihekokonaisuutta:

1. ”Yhteistyö elintarvikkeiden arvoketjussa: pelloilta pöytään”
2. ”Elintarviketeollisuutta koskevat aloitteet”
3. ”Kuluttajakäyttäytymisen muutoksen tukeminen”

Paneelin toinen istunto pidettiin verkossa 20.–22. tammikuuta 2023. Istunnon tavoitteena oli kehittää ensimmäisessä istunnossa hahmoteltujen lähestymistapojen pohjalta ensimmäiset konkreettiset ideat kansalaisten suosituksiksi ruokahävikin vähentämiseksi. Kansalaiset 12 työryhmässä käsitelivät vertaisarviointiin perustuvassa iteratiivisessa prosessissa toistensa esittämiä ehdotuksia ja esittivät niiden pohjalta 22 ideaa ruokahävikin vähentämiseksi. Paneeli käyttää niitä perustana laatiessaan lopulliset suosituksensa kolmannessa ja viimeisessä istunnossaan.

Seuraavat asiantuntijat kuuluivat osaamiskomiteaan koko paneelin ajan:

- **Anne-Laure Gassin**, tiiminvetäjä, *Pelloilta pöytään -strategiayksikkö, terveys- ja elintarviketurvallisuuden pääosasto, Euroopan komissio*
- **Toine Timmermans**, *Wageningenin yliopiston kestävien elintarvikeketjujen ohjelman johtaja*
- **Gyula Kasza**, *koordinaattori, Unkarin kansallinen elintarvikejätteen vähentämiseen keskittyvä Maradék Nékül -hanke (Wasteless-hanke); Unkarin eläinlääketieteellisen yliopiston apulaisprofessori*
- **Laura Fernández Celemín**, *pääjohtaja, Euroopan ruokatie neuvosto*
- **Maïwenn L’Hoir**, *projektipäällikkö, elintarvikejätteen ja ruokaturvattomuuden torjunta – kestävät elintarvikkeet, maatalous- ja elintarvikeomavaraisuusministeriö, Ranska*

Ensimmäinen päivä (perjantai)

Perjantaina keskustelun moderoinnit toivottivat kansalaiset tervetulleiksi ja ehdottivat, että osallistajat jakavat kokemuksiaan ensimmäisen istunnon jälkeisestä toiminnastaan elintarvikejätteen liittyen (apuna käytettiin muutamia interaktiivisia kyselyjä). Tämä jälkeen moderoinnit kävivät lyhyesti läpi toisen istunnon esityslistan ja antoivat sitten puheenvuoron asiantuntijoille, jotka esittelivät yleisesti EU:n ja jäsenvaltioiden toimia elintarvikejätteen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Ensiksi **Euroopan komission terveys- ja elintarviketurvallisuuden pääosaston Pelloilta pöytään -strategiayksikön tiiminvetäjä Anne-Laure Gassin** kertoi tuoreimmat uutiset elintarvikejätettä koskevan EU:n toimintasuunnitelman tilanteesta. **Wageningenin yliopiston kestävien elintarvikeketjujen ohjelmajohtaja Toine Timmermans** puhui elintarvikejätteen torjunnasta kansallisella tasolla sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien merkityksestä. Sen jälkeen useat asiantuntijat ja alan toimijat esittivät yksityiskohtaisempia näkemyksiä kolmessa (yksi kustakin aihekokonaisuudesta) moderoidussa paneelikeskustelussa. Puheenvuoroja käyttivät:

Aihekokonaisuus 1: ”Yhteistyö elintarvikkeiden arvoketjussa: pelloilta pöytään”

- **Toine Timmermans**, *Wageningenin yliopiston kestävien elintarvikeketjujen ohjelman johtaja*
- **Dorothee Briault**, *toiminnanjohtaja, SOLAAL*
- **Francisca Feiteira**, *elintarvikepolitiikan asiantuntija, Slow Food*

- **Fabien Santini**, *apulaisyksikönpäällikkö – elintarvikemarkkinoiden hallinto, maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto, Euroopan komissio*

Aihekokonaisuus 2: ”Elintarviketeollisuutta koskevat aloitteet”

- **Ahmed Soliman**, *suunnittelun laadusta vastaava johtaja, Danone*
- **Marine Thizon**, *yhteiskuntasuhdejohtaja, HOTREC*
- **Fabrizio Fabbri**, *elintarvike- ja kestävyysasioista vastaava johtaja, Euro Coop*
- **Eduardo Montero Mansilla**, *elintarvikeasioiden asiantuntija, La Federación de Consumidores y Usuarios CECU*

Aihekokonaisuus 3: ”Kuluttajakäyttäytymisen muutoksen tukeminen”

- **Erica van Herpen**, *markkinointi- ja kuluttajakäyttäytymisen ryhmän apulaisprofessori, Wageningenin yliopisto*
- **Odile Le Bolloch**, *ympäristötieteilijä, ympäristönsuojeluvirasto, Irlanti*
- **João Toledo**, *maatalouselintarviketuotannon organisoinnin kansallinen asiantuntija, Portugalin maatalousministeriö*

Toinen päivä (lauantai)

Lauantaina kansalaiset työskentelivät 12 rinnakkaisessa työryhmässä tukenaan kokeneet fasilitaattorit ja simultaanitulkkaukset. Päivän **ensimmäisellä työskentelykierroksella** kutakin aihekokonaisuutta käsitteli neljä työryhmää, joita pyydettiin muotoilemaan idea niille annetun aihekokonaisuuden sisällön perusteella. Fasilitaattorit kirjasiivat ideat monikielisiin taulukoihin, jotka olivat myös muiden ryhmien nähtävissä. **Toisella kierroksella** ryhmien käsiteltäväksi annettiin eri aihekokonaisuus, ja niitä pyydettiin antamaan palautetta jonkin toisen ryhmän muotoilemasta ideasta. Lisäksi kullakin ryhmällä oli mahdollisuus ehdottaa omia aiheeseen liittyviä ideoitaan. Päivän **kolmannella kierroksella** ryhmille annettiin kaksi muuta aiemmin muotoiltua ideaa kommentoitavaksi, ja ne saattoivat valita, kehittävätkö ne uuden idean vai antavatko ne lisäpalautetta toisella kierroksella jo muotoilluista ideoista. Päivän kuluessa paneelin osallistujilla oli mahdollisuus esittää kysymyksiä. Asiantuntijat vastasivat niihin koko viikonlopun ajan osaamis- ja tietokeskuksessa.

Kolmas päivä (sunnuntai)

Sunnuntaiaamuna osallistajat tapasivat uudelleen työryhmissään neljännellä ja viimeisellä ryhmäkeskustelukierroksella. Kukin työryhmä työsti kahta tai kolmea omaan aihekokonaisuuteensa liittyvää ideaa ottaen huomioon kaikilta muilta ryhmiltä saadun kootun palautteen näistä ideoista. Sitten ryhmiä pyydettiin muotoilemaan lopullisesti vastuullaan olevat ideat. Tämän jälkeen kukin työryhmä nimesi yhden jäsenistään esittelemään ryhmän vahvistamat ideat suosituksiksi verkossa

pidetyssä yhteisistunnossa ja vastaamaan moderaattorien esittämiin lisäkysymyksiin. Lopuksi keskustelun päämoderaattorit pyysivät osallistujilta palautetta ja esittivät katsauksen tulevaan kolmanteen istuntoon.

2. Ohjelma tiivistetysti

Perjantai 20.1.		Yhteisistunto		
14.00–14.30	<i>Aloitus (ilman tulkkausta)</i>			
14.30–15.00	Tervetuliaissanat ja esityslistan esittely			
15.00–15.30	Aiheen yleisesittelyt			
15.30–15.40	<i>Tauko</i>			
15.40–16.35	Moderoitu paneelikeskustelu aihekokonaisuudesta I: ”Yhteistyö elintarvikkeiden arvoketjussa: pelloilta pöytään”			
16.35–16.45	<i>Tauko</i>			
16.45–17.40	Moderoitu paneelikeskustelu aihekokonaisuudesta II: ”Elintarviketeollisuutta koskevat aloitteet”			
17.40–17.50	<i>Tauko</i>			
17.50–18.45	Moderoitu paneelikeskustelu aihekokonaisuudesta III: ”Kuluttajakäyttäytymisen muutoksen tukeminen”			
18.45–19.00	Yleiskatsaus seuraavien päivien esityslistaan			
Lauantai 21.1.		Työryhmät		
Kierros 1: Ideoiden kehittäminen suosituksia varten				
9.30–11.15	Työryhmät 1–4: Aihekokonaisuus II	Työryhmät 5–8: Aihekokonaisuus III	Työryhmät 9–12: Aihekokonaisuus I	
11.15–11.30	<i>Tauko</i>			
Kierros 2: Palaute ideoista ja ideoiden kehittäminen suosituksia varten				
11.30–13.15	Työryhmät 1–4: Aihekokonaisuus I	Työryhmät 5–8: Aihekokonaisuus II	Työryhmät 9–12: Aihekokonaisuus III	
13.15–14.45	<i>Lounastauko</i>			
Kierros 3, osa 1: Palaute ideoista ja ideoiden kehittäminen suosituksia varten				
14.45–16.00	Työryhmät 1–4: Aihekokonaisuus III	Työryhmät 5–8: Aihekokonaisuus I	Työryhmät 9–12: Aihekokonaisuus II	
16.00–16.15	<i>Tauko</i>			
Kierros 3, osa 2: Palaute ideoista ja ideoiden kehittäminen suosituksia varten				
16.15–17.30	Työryhmät 1–4: Aihekokonaisuus III	Työryhmät 5–8: Aihekokonaisuus I	Työryhmät 9–12: Aihekokonaisuus II	
Sunnuntai 22.1.		Eri kokoonpanoja		
Työryhmät				
9.30–11.30	Kierros 4: Suositusideoiden lopullinen muotoilu			
	Työryhmät 1–4: Aihekokonaisuus II	Työryhmät 5–8: Aihekokonaisuus III	Työryhmät 9–12: Aihekokonaisuus I	
11.30–12.00	<i>Tauko</i>			
12.00–14.00	Yhteisistunto Ideoiden esittely ja siirto kolmanteen istuntoon			

3. Yhteisistuntojen tallenteet

- **20.1.2023:** <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-2>
- **22.1.2023:** <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-2-20230122>